



## TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Adalet Bakanı Yılmaz Tunç** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

**Serhat Eren**  
**Diyarbakır Milletvekili**

Nefret suçları, bireylerin etnik köken, din veya inançsızlık, dil, cinsiyet, cinsel yönelim, engellilik durumu ve siyasi görüş gibi kimlik unsurlarına dayalı olarak hedef alındığı suçlardır. Bu suçlar, yalnızca bireyleri değil, belirli gruplara yönelik sistematik saldırılarla toplumsal barışı ve demokratik değerleri tehdit etmektedir. Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası insan hakları sözleşmeleri, nefret suçlarının önlenmesi ve failerin cezalandırılması konusunda devlete açık yükümlülükler getirmektedir. Ancak, Norveç Helsinki Komitesi ve İnanç Özgürlüğü Girişimi'nin "Türkiye'de Din, İnanç veya İnançsızlık Temelli Nefret Suçları Raporu 2023" verilerine göre, 2023 yılında belgelenen 47 nefret suçu veya olayı, kiliselere saldırılar, sinagoglar ve Alevi inanç merkezlerine tehditler, Yahudi öğrencilere Nazi sembolleriyle tacizler ve Süryani köylülere fiziksel saldırılar gibi ciddi vakaları içermektedir. Raporda, mağdurların ihbardan çekinmesi ve resmi makamların bu suçları sistematik şekilde kayıt altına almaması nedeniyle gerçek rakamların çok daha yüksek olabileceği vurgulanmaktadır.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) içtihatları, devletlerin nefret suçu niteliğindeki olaylarda önyargı saikini etkin bir şekilde soruşturma yükümlülüğünü açıkça ortaya koymaktadır. Ne var ki, Türkiye'de nefret suçlarının soruşturulması ve cezalandırılması konusunda ciddi eksiklikler bulunmaktadır. Türk Ceza Kanunu'nun (TCK) 122. maddesi, nefret suçlarına ilişkin sınırlı ve yetersiz bir düzenleme sunmakta; cinsel yönelim ve etnik kimlik gibi unsurları kapsamaması nedeniyle Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırılık teşkil etmektedir. Ayrıca, Adalet ve İçişleri Bakanlıklarının nefret suçlarına dair ayrıştırılmış ve şeffaf veri sunmaması, bu suçların izlenmesini ve önlenmesini zorlaştırmaktadır. Failerin büyük ölçüde cezasız kalması, nefret suçlarının tekrarını teşvik ederek toplumsal barışı tehdit eden bir döngü yaratmaktadır.

### **Bu bağlamda;**

1. 2020-2025 yılları arasında Türkiye'de tespit edilen nefret suçlarının toplam sayısı kaçtır? Bu suçların mağdurların kimlik unsurlarına (etnik köken, din/inanç/inançsızlık, dil, cinsiyet, cinsel yönelim, engellilik durumu, siyasi görüş) göre dağılımı nedir?
2. Adalet Bakanlığı, nefret suçlarına ilişkin ayrıştırılmış ve kamuya açık bir veri tabanı oluşturmayı planlamakta mıdır? Bu yönde hangi somut çalışmalar yürütülmektedir?

3. Nefret suçlarında önyargı saikinın tespiti için adli makamlarca yeterli soruşturma yapılmakta mıdır? Türkiye'deki yargı süreçleri, AİHM içtihatlarına uygun olarak nefret suçu faillerinin cezalandırılmasını sağlamakta mıdır?
4. 2020-2025 yılları arasında nefret suçu işlediği iddiasıyla yargılanan sanıklardan kaç mahkûmiyet almıştır? Bu davalardan kaçında nefret saiki açıkça değerlendirilerek karar verilmiştir?
5. TCK 122. maddesinin kapsamının genişletilerek cinsel yönelim, etnik kimlik ve diğer kimlik unsurlarını içerecek şekilde yeniden düzenlenmesi için bir yasal çalışma planlanmakta mıdır?
6. Nefret suçlarıyla ilgili ihbar ve şikâyetlerin savcılık makamlarınca işleme alınma oranı nedir? Savcılıklar, bu suçların soruşturmasında hangi standartları uygulamaktadır?
7. Türkiye'de nefret suçlarının önlenmesi için kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları ve insan hakları örgütleriyle ortak mekanizmalar geliştirilmesi yönünde bir çalışma yapılmakta mıdır?
8. İbadet yerlerine ve azınlık topluluklarına yönelik nefret saldırılarının önlenmesi için hangi güvenlik önlemleri alınmaktadır? Bu kapsamda son 5 yılda kaç kilise, cemevi, sinagog ve diğer ibadethaneler hedef alınmıştır ve bu olayların kaçında failer tespit edilerek yargılanmıştır?
9. Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında, nefret suçlarının tüm boyutlarıyla incelenmesi, hukuki ve kurumsal eksikliklerin giderilmesi, mağdur haklarının korunması ve uluslararası standartlara uygun bir nefret suçları politikasının oluşturulması amacıyla bir araştırma komisyonu kurulması planlanmakta mıdır?